

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 116)

Kanunî Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ve Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ve Plan ve Bütçe ve Adalet Komisyonları Raporları (1/456)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

22.6.1999

Sayı : B.02.O.KKG/196-342/2695

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğü'nün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulunca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Bülent Ecevit
Başbakan

1/863 Kanunî Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

22.12.1998

Sayı : B.02.O.KKG.0.11/101-772/7329

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 24.11.1998 tarihinde kararlaştırılan "Kanunî Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Mesut Yılmaz
Başbakan

GENEL GEREKÇE

Gerek Borçlar Kanunu, gerek Türk Ticaret Kanunundaki kanunî faiz ve temerrüt faizi oranlarının değişen sosyo-ekonomik koşullar karşısında yetersiz kalması nedeniyle konunun ayrı bir yasa ile düzenlenmesi zorunluğu doğmuş; bu düşünce ile çıkarılan 4.12.1984 tarihli ve 3095 sayılı "Kanunî Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanun", 19.12.1984 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Kanunun 1 inci maddesi ile kanunî faiz oranı, senelik yüzde otuz çıkarılmış; ayrıca Bakanlar Kuruluna bu oranı yüzde seksenine kadar artırma veya eksiltme yetkisi verilmiştir. Böylece belirlenen faiz oranının temerrüt faizi oranı olarak da uygulanması, Kanunun 2 nci maddesiyle benimsenmiş; ancak ticarî işlerde temerrüt faizinin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının kısa vadeli krediler için öngördüğü reeskont faiz oranına göre istenebileceği hükme bağlanmıştır.

Kanunun çıktığı 1984 yılından günümüze kadar uzun bir zaman geçmiştir. Bu süre içinde -toplan eşya ve tüketici fiyat endekslerinde görüldüğü gibi- yıllar itibariyle enflasyon oranında aşırı artışlar olmuş; buna paralel olarak mevduat ve devlet tahvilleri için ödenen faiz oranları yükselmiş; Türk Lirasının yabancı paralar karşısındaki değer kaybı devam etmiş; kısacası, 3095 sayılı Kanunun hazırlanmasını gerektiren nedenler daha ağır koşullarla varlığını korumuştur.

Borçluların borçlarını zamanında ödememeleri sonucunu doğuran bu durum, alacaklıların zarara uğramasına, alacak davaları ve icra takiplerinin artmasına yol açmıştır. Borçların geç ve günün koşullarına göre düşük bir temerrüt faizi üzerinden ödenmesi ise, alacaklının mülkiyet hakkının ihlâli boyutlarına ulaşabilmektedir. Nitekim kamulaştırma bedelleri dolayısıyla Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde Türkiye aleyhine açılan davalarda bu nokta ön plana çıkmıştır. Böylece kanunî faiz ve temerrüt faizi sorunu, aynı zamanda bir insan hakları sorunu haline gelmiştir.

Her ne kadar, 3095 sayılı Kanundaki yüzde otuzluk kanunî faiz ve temerrüt faizi oranları, Bakanlar Kurulunun 8.8.1997 tarihli ve 97/9807 sayılı kararıyla 1.1.1998'den geçerli olmak üzere yüzde elliye çıkarılmış ise de; sözü edilen olgular karşısında bu oranın dahi ihtiyaca yeterli olmadığı, alacaklının mal varlığındaki azalmayı önleyemediği görülmüştür.

Yukarıda belirtilen hususlar gözönüne alınarak, alacaklı ve borçlunun çıkarları arasında adil bir dengenin kurulması ve ticarî hayatta güvenin korunması açısından Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının kısa vadeli kredi işlemlerinde uyguladığı reeskont oranı ve kısa vadeli avanslar için uyguladığı faiz oranı ile kanunî faiz ve temerrüt faizi arasında bağlantı kurmak suretiyle para değerindeki değişiklikleri daha yakından izleyebilecek esnek bir sistem getirmek amacıyla bu Tasarı hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. — 3095 sayılı Kanununun 1 inci maddesinde değişiklik yapılarak, kanunî faiz için daha önce belirlenen sabit oran ile bu konuda Bakanlar Kuruluna verilen yetki kaldırılmakta; bunun yerine kanunî faizin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının kısa vadeli kredi işlemlerinde uyguladığı reeskont oranı üzerinden belirlenmesi ilkesi getirilmektedir. Buna göre yıl içinde doğan bir alaktan kaynaklanan faizin hesaplanmasında, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının önceki yılın 31 Aralık günü kısa vadeli kredi işlemlerine uyguladığı reeskont oranı esas alınacak; sözkonusu reeskont oranı, 30 Haziran günü önceki yılın 31 Aralık günü uygulanan reeskont oranından 5 puan veya daha fazla farklı ise, yılın ikinci yarısında bu oran geçerli olacaktır.

Böylece halen ticarî işlerde temerrüt faizi konusunda dikkate alınan reeskont oranı, bir yıllık veya yıl ortasında 5 puanlık bir fark ortaya çıkması halinde altı aylık dönemler itibariyle kanunî faiz oranı olarak uygulanacaktır. Karşılaştırmalı hukukta da benzeri bir sistem, 11.7.1975 tarihli Kanunî Faize İlişkin Fransız Kanununda yer almaktadır.

Madde 2. — 3095 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin ikinci fıkrası değiştirilmektedir. Buna göre Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının önceki yılın 31 Aralık günü kısa vadeli avanslar için uyguladığı faiz oranının birinci fıkrada belirtilen miktardan, yani reeskont oranından fazla olması halinde, arada sözleşme olmasa bile ticarî işlerde temerrüt faizi, bu oran üzerinden istenebilecek; söz konusu avans faiz oranı, 30 Haziran günü önceki yılın 31 Aralık günü uygulanan avans faizi oranından 5 puan veya daha çok farklı ise, yılın ikinci yarısında bu oran geçerli olacaktır.

Böylece Türk hukukunda öteden beri benimsenen ticarî işlerde daha yüksek temerrüt faizi uygulanması ilkesi, yeni düzenlemede Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının kısa vadeli kredi işlemlerindeki reeskont oranı ile kısa vadeli avans işlemlerindeki faiz oranı arasında bağlantı kurulmak suretiyle korunmuştur.

Madde 3. — Geçici 2 nci madde ile 3095 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesi ile bağlantı kurularak, yeni hükümlerin daha önceki ilişkilerden doğan faiz alacakları hakkında da uygulanacağı açıklanmıştır.

Madde 4. — Yürürlük maddesidir.

Madde 5. — Yürütme maddesidir.

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar,

Bilgi ve Teknoloji Komisyonu

16.7.1999

Esas No. : 1/456

Karar No. : 9

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

“Kanunî Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı”, Adalet Bakanı Sayın Prof. Dr. Hikmet Sami Türk ve Maliye Bakanlığı temsilcilerinin katıldığı, Komisyonumuzun 15.7.1999 Perşembe günü saat 10.30’da yaptığı toplantıda görüşülmüştür.

Kanun Tasarısının genel gerekçesi okundu.

Hükümet temsilcileri, borçluların borçlarını zamanında ödememeleri sonucu alacaklıların zarara uğradığını, böylece icra takiplerinin arttığını, borçların geç ve günün koşullarına göre düşük bir temerrüt faizi üzerinden ödenmesinin alacaklıların mülkiyet hakkının ihlali boyutlarına ulaştığını ifade etmişlerdir. Alacaklı ve borçlunun çıkarları arasında adil bir dengenin kurulması ve ticarî hayatta güvenin korunması açısından Türkiye Cumhuriyeti Merkez Bankasının kısa vadeli kredi işlemlerinde uyguladığı reeskont oranı ve kısa vadeli avansları için uyguladığı faiz oranı ile kanunî faiz ve temerrüt faizi arasında bağlantı kurmak suretiyle para değerindeki değişiklikleri daha yakından izleyebilecek esnek bir sistem getirmek amacıyla Kanun Tasarısının hazırladığını söylemişlerdir.

Komisyonumuz Kanun Tasarısının genel gerekçesi, 3 üncü fıkrasının 4 üncü satırında yer alan “Nitekim kamulaştırma bedelleri dolayısıyla Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinde Türkiye aleyhine açılan davalarda bu nokta ön plana çıkmıştır. Böylece kanunî faiz ve temerrüt faizi sorunu, aynı zamanda bir insan hakları sorunu haline gelmiştir.” cümleleri dışında Komisyonumuzca benimsenmiştir.

Komisyon üyeleri de bu Tasarıyla borçluların zamanında ödenmesinin, alacaklıların zamanında teminini ve anlaşmazlıklar neticesinde oluşan mahkeme yüklerinin azaltılabileceğini ifade etmişlerdir. Bazı üyeler mevcut piyasa faizleri karşısında bu faizlerin bile az olacağını belirtmişlerdir.

Kanun Tasarısının geneli üzerinde görüşmeler tamamlandıktan sonra maddelerine geçilmesi oybirliği ile kabul edilmiştir.

Kanun Tasarısının 3 üncü maddesi uygulamaya açıklık sağlanması açısından yeniden düzenlenmiştir.

Kanun Tasarısının 1, 2, 4 ve 5 inci maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

İş bu raporumuz havalesi gereği Adalet Komisyonuna gönderilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan
Oktaç Vural
İzmir
Sözcü
Fahrettin Güleler
Bursa
Üye
Mahmut Bozkurt
Adıyaman
(İmzada bulunamadı)
Üye
İlhan Aytekin
Balıkesir
Üye
Hüseyin Karagöz
Çankırı
Üye
Mustafa Geçer
Hatay
Üye
Nezhat Taner
Kahramanmaraş
Üye
Özkan Öksüz
Konya
Üye
Eyüp Doğanlar
Niğde
Üye
Şükrü Ünal
Osmaniye

Başkanvekili
Miraç Akdoğan
Malatya
Kâtip
Cumali Durmuş
Kocaeli
Üye
Ali Rıza Gönül
Aydın
Üye
Orhan Şen
Bursa
Üye
Abdülşamet Turgut
Diyarbakır
Üye
Akif Serin
İçel
Üye
Ahmet Arkan
Kocaeli
Üye
Ali Serdengeçti
Manisa
Üye
Mükerrem Levent
Niğde
Üye
Ahmet Nurettin Aydın
Siirt

SANAYİ, TİCARET, ENERJİ, TABİİ KAYNAKLAR, BİLGİ VE TEKNOLOJİ KOMİSYONUNUN
KABUL ETTİĞİ METİN

**KANUNİ FAİZ VE TEMERRÜT FAİZİNE İLİŞKİN KANUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI**

MADDE 1. — Kanun Tasarısının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Kanun Tasarısının 2 nci maddesi komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — 3095 Sayılı Kanunun Geçici 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1. — 3095 Sayılı Kanunun yürürlüğe girmesinden önceki ilişkilerden doğan faiz alacakları hakkında da yürürlük tarihinden itibaren bu Kanun hükümleri uygulanır.

Ancak, alacaklı ve borçlunun anlaşmaları ile bir ödeme planına bağlanan alacağın faizleri hakkında anlaşma tarihindeki kanun hükümleri uygulanır. Şu kadar ki borçlu ödeme planına uymadığı takdirde alacaklı ödeme planı ile bağlı kalmaksızın bu Kanun hükümlerine göre alacağını tahsil eder.

MADDE 4. — Kanun Tasarısının 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Kanun Tasarısının 5 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Plan ve Bütçe Komisyonu

8.7.1999

Esas No. : 1/456

Karar No. : 33

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Bakanlar Kurulunca 22.6.1999 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan ve Başkanlıkça 29.6.1999 tarihinde tali komisyon olarak Komisyonumuz ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonuna, esas komisyon olarak da Adalet Komisyonuna havale edilen "Kanunî Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı", Komisyonumuzun 7.7.1999 tarihinde yapmış olduğu 17 nci birleşimde Adalet Bakanı Hikmet Sami Türk ile Maliye Bakanlığı, Adalet Bakanlığı ve Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı temsilcilerinin de katılımlarıyla incelenip, görüşülmüştür.

Bilindiği gibi, kanunî faiz ve temerrüt faizi oranlarını değiştiren sosyo-ekonomik koşullara uydu-
rulabilmesi amacıyla çıkarılan 3095 sayılı Kanunî Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanunun 1 inci maddesi ile kanunî faiz oranı "yüzde otuz" olarak belirlenmiş, ayrıca Bakanlar Kuruluna bu oranı yüzde seksenine kadar artırma veya eksiltme yetkisi tanınmıştır. Yine aynı Kanunda sözkonusu faizin aynı zamanda temerrüt faizi olarak da uygulanması, ancak, ticari işlerde temerrüt faizinin Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının kısa vadeli krediler için öngördüğü reeskont faiz oranına göre istenebilmesi hükme bağlanmıştır. Sözkonusu oran daha sonra 1.1.1998'den geçerli olmak üzere Bakanlar Kurulunca yüzde elliye çıkarılmıştır.

Ancak; ülkemizde enflasyonun yüksek oranlarda seyrettiği bilinen bir gerçektir. Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren enflasyon oranında aşırı artışlar olmuş, mevduata ve devlet tahvillerine ödenen faizler yükselmiş, Türk Lirası yabancı paralar karşısında değerini yitirmeye devam etmiştir. Bu durum ise zamanla borçluların lehine, alacaklıların aleyhine bir ortam yaratmış, alacaklıların mülkiyet hakkının ihlaline kadar varan durumlar ortaya çıkmıştır. Bu nedenle alacaklı ve borçlunun çıkarı arasında dengenin sağlanması ve ticarî hayatta güvenin korunması açısından para değerindeki değişiklikleri yakından izleyebilecek esnek bir sistem getirilmesi zorunluluk arz etmektedir.

Tasarı ve gerekçesi incelendiğinde;

-- 3095 sayılı Kanunda yüzde otuz olarak belirlenen kanunî faiz ve temerrüt faizi oranının kaldırılarak yerine Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının önceki yılın 31 Aralık günü kısa vadeli kredi işlemlerinde uyguladığı reeskont oranının esas alınmasının,

— Ticarî işlerde ise temerrüt faizine Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının kısa vadeli avanslara uyguladığı faiz oranının uygulanmasının, amaçlandığı görülmektedir.

Tasarının tümü üzerinde Komisyonumuzda yapılan görüşmelerde;

— Tasarının amacı açısından olumlu karşılandığı, ancak getirilen düzenlemenin ihtiyaca cevap verip veremeyeceği konusunda tereddütler bulunduğu,

— Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının reeskont oranı yerine toptan eşya fiyatları endeksinin esas alınmasının daha gerçekçi bir yaklaşım olacağı,

şeklindeki görüş ve eleştirileri takiben hükümet adına yapılan tamamlayıcı açıklamalarda;

— Ülkemizde özellikle kamulaştırmalarla yapılan itirazlar sonucunda mahkemelerin iş yükünün arttığı, davayı kazansalar bile elde edilen sonucun vatandaşların mağduriyetini gidermediği, bu nedenle Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvurulduğu, bu mahkemenin de % 30'luk faiz oranını düşük bularak ülkemiz aleyhine tazminata hükmettiği,

— Kanunî faiz oranının düşük olmasının borçluların borç ödeme ahlakını olumsuz etkilediği, dolayısıyla alacaklının mülkiyet hakkını zedelediği,

— Kanunlara konulan sabit rakamların enflasyon karşısında ihtiyacı karşılamadığı, bu nedenle Tasarı ile esnek bir formül getirildiği, buna benzer düzenlemelerin başka ülkelerde de bulunduğu,

— Tasarı ile getirilen düzenlemede bahsolunan reeskont oranının bu gün için % 67, avans oranının ise % 80 olduğu,

ifade edilmiştir.

Tümü üzerindeki görüşmeleri müteakip, Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da benimsenerek maddelerin görüşülmesine geçilmiştir.

Tasarının:

— Çerçeve 1 ve 2 nci maddeleri aynen,

— Çerçeve 3 üncü maddesi ile getirilen Geçici 2 nci madde, daha önce 3095 sayılı Kanunla düzenlenmiş olan Geçici 1 inci maddenin işlevini tamamlaması, ancak sözkonusu hükümlerin uygulanmasına devam edilmesinin Tasarı ile de öngörülmesi nedeniyle aynı maddenin "Geçici Madde 1" olarak yeniden düzenlenmesi suretiyle,

— Yürürlük ve yürütmeye ilişkin 4 ve 5 inci maddeleri ise aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz esas komisyon olan Adalet Komisyonuna havale edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan
Metin Şahin
Antalya
Sözcü
Nihat Gökbulut
Kırıkkale
Üye
Sait Açıba
Afyon
(Muhalifim)
Üye
Gaffar Yakın
Afyon

Başkan V.
Mehmet Hanifi Tiryaki
Gaziantep
Kâtip
Cafer Tufan Yazıcıoğlu
Bartın
Üye
Abdülkadir Akcan
Afyon
Üye
Ali Uzunırmak
Aydın

Üye
Zeki Ergezen
Bitlis
(İmzada bulunamadı)

Üye
Recep Önal
Bursa
Üye
Süleyman Coşkuner
Burdur
Üye
Mücahit Himoğlu
Erzurum

Üye
Aydın Ayaydın
İstanbul
Üye
Nesrin Nas
İstanbul
Üye
Hasan Metin
İzmir
Üye
Zeki Ünal
Karaman
(İmzada bulunamadı)

Üye
Ali Gebeş
Konya
Üye
Ahmet Derin
Kütahya
(Muhalifim)
Üye
Cevat Ayhan
Sakarya
(Muhalifim)

Üye
TariK Cengiz
Samsun

Üye
Lütfi Ceylan
Tokat

Üye
M. Altan Karapaşaoğlu
Bursa

Üye
Oğuz Tezmen
Bursa
Üye
Hakkı Duran
Çankırı
Üye
Aslan Polat
Erzurum
(İtirazımız kaydıyle)

Üye
Yılmaz Karakoyunlu
İstanbul
Üye
Masum Türker
İstanbul
Üye
İlhami Yılmaz
Karabük

Üye
Necdet Tekin
Kırklareli

Üye
Mehmet Ali Yavuz
Konya
Üye
Süleyman Çelebi
Mardin

Üye
Ş. Ramis Savaş
Sakarya

Üye
Kemal Kabataş
Samsun
(İmzada bulunamadı)

Üye
Hasan Özgöbek
Uşak

Üye
Bekir Gündoğan
Tunceli
(İmzada bulunamadı)

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

**KANUNİ FAİZ VE TEMERRÜT FAİZİNE İLİŞKİN KANUNDA DEĞİŞİKLİK
YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI**

MADDE 1. — Tasarının 1 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. — Tasarının 2 nci maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3. — 3095 sayılı Kanunun geçici 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Geçici Madde 1. — Bu Kanunun yürürlüğünden önceki ilişkilerden doğan faiz alacakları hakkında da yürürlük tarihinden itibaren bu Kanun hükümleri uygulanır.

Ancak, alacaklı ve borçlunun anlaşmaları ile bir ödeme planına bağlanan alacağın faizleri hakkında anlaşma tarihindeki kanun hükümleri uygulanır. Şu kadar ki, borçlu ödeme planına uymadığı takdirde alacaklı ödeme planı ile bağlı kalmaksızın bu Kanun hükümlerine göre alacağını tahsil eder.”

MADDE 4. — Tasarının yürürlüğe ilişkin 4 üncü maddesi aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5. — Tasarının yürütmeye ilişkin 5 inci maddesi aynen kabul edilmiştir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

Esas No. : 11456

Karar No. : 7

30.7.1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Kanunî Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanunda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı, Adalet Bakanı Sayın Prof. Dr. Hikmet Sami Türk'ün ve Bakanlık temsilcilerinin de katılmalarıyla Komisyonumuzun 29.7.1999 tarihli 6 ncı birleşiminde, tali komisyonlar olan Plan ve Bütçe ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonlarının raporları da dikkate alınarak incelenip görülmüş, gerekçesi uygun görülerek maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 1 inci maddesi ile değiştirilmesi öngörülen 3095 sayılı Kanunun 1 inci maddesindeki “fazla” kelimesi 2 nci maddeye paralel olarak “çok” şeklinde değiştirilmiştir.

Tasarının çerçeve 2 nci maddesiyle 3095 sayılı Kanununun 2 nci maddesinin ikinci fıkrasının değiştirilmesi öngörülmektedir. Madde bütünlüğünün tereddüte yer açmayacak şekilde sağlanması ve fıkralar arasındaki düzenleme birliğinin korunması amacıyla maddenin tamamı üç fıkra olarak düzenlenmiş ve çerçeve 2 nci madde bu düzenlemeye uygun olarak düzeltilmiştir.

Tasarının çerçeve 3 üncü maddesi ile 3095 sayılı Kanuna eklenmesi öngörülen geçici 2 nci madde yeni kanun hükümlerinin, kanunun yürürlüğünden önceki ilişkilerinden doğan faiz alacaklarına uygulanmasını sağlamak amacıyla iki fıkra halinde yeniden düzenlenmiş ve geçici 1 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının, yürürlük ve yürütmeye ilişkin 4 ve 5 inci maddeleri aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan
Emin Karaa
Kütahya
Sözcü
Mehmet Nacar
Kilis
(Toplantıya katılmadı)

Üye
Adnan Fatih Özdemir
Adana

Üye
Ramazan Toprak
Aksaray

Üye
Ali Arabacı
Bursa

Üye
Beyhan Aslan
Denizli
(İmzada bulunamadı)

Üye
Mehmet Sadri Yıldırım
Eskişehir

Üye
İsmail Aydınlı
İstanbul

Üye
Nazire Karakuş
İstanbul

Üye
Sevgi Esen
Kayseri

Üye
İsmail Çevik
Nevşehir

Üye
Yaşar Topçu
Sinop
(Toplantıya katılmadı)

Başkanvekili
Turhan Tayan
Bursa
Kâtip
Mustafa İlimen
Edirne

Üye
Dengir Mir Mehmet Fırat
Adıyaman

Üye
Aydın Gökmen
Balıkesir

Üye
Yasin Hatiboğlu
Çorum

Üye
Mustafa Kemal Aykurt
Denizli
(Toplantıya katılmadı)

Üye
Süleyman Turan Çirkin
Hatay
(Toplantıya katılmadı)

Üye
A. Nazlı Ilıcak
İstanbul

Üye
Edip Özbaş
Kahramanmaraş

Üye
Cemal Özbilen
Kırklareli

Üye
Yekta Açıkgöz
Samsun

Üye
Yahya Akman
Şanlıurfa

Üye
Kamer Genç
Tunceli

(Kanunu iptal eden Anayasa Mahkemesi kararının
gerekçesi belli olmadan yapılan bu değişikliğe karşıyım)

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

KANUNİ FAİZ VE TEMERRÜT FAİZİNE İLİŞKİN KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI

MADDE 1. — 4.12.1984 tarihli ve 3095 sayılı Kanunî Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanunun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 1. — Borçlar Kanunu ve Türk Ticaret Kanununa göre faiz ödenmesi gereken hallerde, miktarı sözleşme ile tespit edilmemişse bu ödeme, yıllık, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının önceki yılın 31 Aralık günü kısa vadeli kredi işlemlerinde uyguladığı reeskont oranı üzerinden yapılır. Söz konusu reeskont oranı, 30 Haziran günü önceki yılın 31 Aralık günü uygulanan reeskont oranından 5 puan veya daha fazla farklı ise, yılın ikinci yarısında bu oran geçerli olur."

MADDE 2. — 3095 sayılı Kanunun 2 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının önceki yılın 31 Aralık günü kısa vadeli avanslar için uyguladığı faiz oranı, yukarıda açıklanan miktardan fazla ise, arada sözleşme olmasa bile ticarî işlerde temerrüt faizi bu oran üzerinden istenebilir. Söz konusu avans faiz oranı, 30 Haziran günü önceki yılın 31 Aralık günü uygulanan avans faiz oranından 5 puan veya daha çok farklı ise yılın ikinci yarısında bu oran geçerli olur."

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

KANUNİ FAİZ VE TEMERRÜT FAİZİNE İLİŞKİN KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASI HAKKINDA KANUN TASARISI

MADDE 1. — 4.12.1984 tarihli ve 3095 sayılı Kanunî Faiz ve Temerrüt Faizine İlişkin Kanunun 1 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 1. — Borçlar Kanunu ve Türk Ticaret Kanununa göre faiz ödenmesi gereken hallerde, miktarı sözleşme ile tespit edilmemişse bu ödeme, yıllık, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının önceki yılın 31 Aralık günü kısa vadeli kredi işlemlerinde uyguladığı reeskont oranı üzerinden yapılır. Söz konusu reeskont oranı, 30 Haziran günü önceki yılın 31 Aralık günü uygulanan reeskont oranından 5 puan veya daha çok farklı ise, yılın ikinci yarısında bu oran geçerli olur."

MADDE 2. — 3095 sayılı Kanunun 2 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 2. — Bir miktar paramın ödenmesinde temerrüde düşen borçlu, sözleşme ile aksi kararlaştırılmadıkça, geçmiş günler için 1 inci maddede belirlenen orana göre temerrüt faizi ödemeye mecburdur.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının önceki yılın 31 Aralık günü kısa vadeli avanslar için uyguladığı faiz oranı, yukarıda açıklanan miktardan fazla ise, arada sözleşme olmasa bile ticarî işlerde temerrüt faizi bu oran üzerinden istenebilir. Söz konusu avans faiz oranı, 30 Haziran günü önceki yılın 31 Aralık günü uygulanan avans faiz oranından 5 puan veya daha çok farklı ise yılın ikinci yarısında bu oran geçerli olur.

Temerrüt faizi miktarının sözleşmede kararlaştırılmamış olduğu hallerde, akdî faiz miktarı yukarıdaki fıkralarda öngörülen miktarın üstünde ise, temerrüt faizi, akdî faiz miktarından az olamaz."

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 3. — 3095 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 2. — Geçici 1 inci madde, bu Kanunun yürürlüğünden önceki ilişkilerden doğan faiz alacakları hakkında da uygulanır.”

MADDE 4. — Bu Kanun yayımı tarihinden yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Mesut Yılmaz
Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.
B. Ecevit

Devlet Bakanı
H. Özkan

Devlet Bakanı
Prof. Dr. H. S. Türk

Devlet Bakanı
M. Gürdere

Devlet Bakanı
Prof. Dr. İ. Çelebi

Devlet Bakanı
B. Kara

Devlet Bakanı
H. Gemici

İçişleri Bakanı
K. Aktaş

Millî Eğitim Bakanı
H. Uluğbay

Ulaştırma Bakanı
A. A. Denizolgun

Sanayi ve Ticaret Bakanı
Y. Erez

Turizm Bakanı
İ. Gürdal

Millî Sav. Bak. ve Başb. Yrd.
İ. Sezgin

Devlet Bakanı
Y. Seçkiner

Devlet Bakanı
Prof. Dr. S. Yıldırım

Devlet Bakanı
Prof. Dr. Ş. Gürel

Devlet Bakanı
M. Yılmaz

Devlet Bakanı
C. Kavak

Devlet Bakanı
M. Bataklı

Dışişleri Bakanı
İ. Cem

Bayındırlık ve İskân Bakanı
Y. Topçu

Tarım ve Köyşleri Bakanı
M. Taşar

Enerji ve Tabii Kay. Bakanı
M. C. Ersümer

Orman Bakanı
E. Taranoğlu

Devlet Bakanı
G. Taner

Devlet Bakanı
İ. Saygın

Devlet Bakanı
R. Serdaroğlu

Devlet Bakanı
Prof. Dr. A. Andıcan

Devlet Bakanı
Y. Aktuna

Devlet Bakanı
R. K. Yücelen

Adalet Bakanı
H. Denizkurdu

Maliye Bakanı
Z. Temizel

Sağlık Bakanı
H. İ. Özsoy

Çalışma ve Sos. G. V. Bak. V.
Z. Temizel

Kültür Bakanı
İ. Talay

Çevre Bakanı
Dr. İ. Aykut

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 3. — 3095 sayılı Kanuna aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

“GEÇİCİ MADDE 1. — Bu Kanunun yürürlük tarihinden önceki ilişkilerden doğan faiz alacakları hakkında da yürürlük tarihinden itibaren bu Kanun hükümleri uygulanır.

Ancak, alacaklı ve borçlunun anlaşmaları ile bir ödeme planına bağlanan alacağın faizleri hakkında anlaşma tarihindeki kanun hükümleri uygulanır. Şu kadar ki, borçlu ödeme planına uymadığı takdirde alacaklı ödeme planı ile bağlı kalmaksızın bu Kanun hükümlerine göre alacağını tahsil eder.”

MADDE 4. — Bu Kanun yayımı tarihinden yürürlüğe girer.

MADDE 5. — Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.